

izbrisana ličnost, osobnost. Kao što se sada i na profanom području radi oko novog i boljeg rada skupnosti, što nužno traži jaču međusobnu povezanost u zajednici, tako se istodobno nastoji ne samo osigurati lična prava nego ih još i proširiti. Kako čovjek ne bi bio izručen državnom i gospodarskom mehanizmu koji bi htio nivelirati sve razlike. Na to isto treba paziti i na području Crkve, tim više što spas pojedinca konačno može izvoštiti samo pojedinac sa svojim osobnim stavom prema Bogu.

Suglasno s Crkvom ističemo visoku i našem vremenu potrebnu vrijednost liturgije. Time ipak nećemo da zađemo u opasnost, da je protiv njenog smisla proglašujemo jedino apsolutnom vrednotom. Onda bi bila ugrožena i sama tako živo pozdravljena liturgijska obnova, oko koje su se na II vatikanskom saboru vrlo trudili najbolji duhovi pod zapaženim vodstvom Duha Svetoga.

Čovjek je uvijek sklon skrajnostima. Stoga je upravo danas dužnost biskupa, da u pitanju liturgijske i osobne pobožnosti pokazuje na ispravnu katoličku sredinu.

KARD. FRANJO KÖNIG

Iz »Der grosse Entschluss« 1964, 389-92
preveo o. M. K.

MOLITVA ZAJEDNICE

Saborska se Uredba o sv. bogoslužju na dvadesetak mjesta poziva na Sv. pismo. Većinom su to citati koji potvrđuju i tumače načela Uredbe, ali iz jednog izravno potječe njezin 53. član. Kad Sabor naređuje da se opet u nedjelju i zapovjedne blagdane poslije Evandjelja i homilije uvede »molitva vjernika« poziva se na sv. Pavla (I Tim 2, 1—2): »Tako prije svega molim da se čine prošnje, molitve, zazivi, zahvaljivanja za sve ljude, za kraljeve i za sve koji su na vlasti, da mognemo provoditi tih i miran život u punoj pobožnosti i dostojanstvu«. Taj se apostolski običaj sačuvao u misnoj liturgiji svih obreda, u rimskom barem na Veliki petak. Pravom je P. Jungmann nazvao tu molitvu »časnim ostatkom liturgijske tradicije«. I ovdje je Sabor udovoljio želji mnogih pastira i liturgista. Kad će se i kako će se provesti ta saborska odredba?

Tajnik je Vijeća za provedbu Uredbe o sv. bogoslužju A. Bugnini obećao (v. SB 1964, br. 6, str. 6) da će, možda skoro, iz središta biti predloženi tipični obrasci te molitve, kako ih

je posebna grupa stručnjaka skupila iz liturgijske i patristične tradicije. Uza sve to je njegov subrat i glavni suradnik C. Braga u predavanju urednicima liturgijskih časopisa (među kojima je bio i urednik našeg lista) 13. XI 1964. kazao: »Među pomagalicama koja traže veću brigu i pažnju mogu se spomenuti: ... sheme za molitvu zajednice koju Uputa povjerava nacionalnim biskupskim skupovima, dok Apostolska stolica ne priredi te sheme ex officio. Prema tome se i biskupskim skupovima ostavlja zadaća da pripravljaju tekst tih molitava. I pravom: ta naime molitva po svojoj naravi traži da ne tvori nešto nepromjenljivo nego da zgodnom raznolikošću vodi računa o potrebama raznih mjesta i vremena. Alko se to ima pred očima, onda je lako shvatiti koliku brigu i pažnju treba uložiti u sastavljanje tih molitvenih obrazaca, jer bi se u njih lako mogle uvući zablude, a još lakše neprikladni izrazi, što bi bilo na štetu same liturgijske molitve«.

Drugi su narodi, osobito oni koji govore francuski, u tome već mnogo učinili i postigli. Da spomenemo samo knjigu J. B. Molin-a i Th. Maertens-a »Pour un renouveau des prières du prône« (No 53. zbirke »Paroisse et liturgie« Bruges 1961). Već Bossuetov Katekizam od g. 1687. ističe da se »prône« kod nedjeljne župske Mise sastoji od propovijedi i zajedničke molitve za razne potrebe. Molin je u spomenutoj knjizi istražio historijski razvoj i sadržaj te molitve, pa na koncu donosi vrlo lijepe primjere pod ovim brojnim naslovima: za društveni mir, za Crkvu, za jedinstvo Crkve, za poglavare Crkve, za redovnike, za redovnice, za misnike, za dobročinitelje, za progonjene kršćane, za utamničenike i izbjeglice, za putnike, za hodočasnike, za bolesne i nemoćne, za one koji su u stanju grijeha, za katekumene, za noseće žene, za župu i mjesto, za razne staleže i zvanja, za radnike, za trgovce, za javne službenike, za domaća ognjišta, za udovice i zapuštene, za sirote i raznovrsne bijednike, za zemaljske plodove i dobra ovog svijeta, za ugodno vrijeme za poljske radove, za kraj javnih nesreća, za pokojne vjernike, za sve potrebe. Zaista dugi niz vrlo širokogrudnih molitava, a kako su srdačno i sažeto sastavljene, neka pokaže barem jedan primjer: »Molimo za sve žene koje očekuju dijete, da im Bog udijeli sretno oslobođenje, a njihovom djetetu skoro krštenje, kršćanski život i kasnije rajsko veselje«.

P. Maertens je na taj historijski dio knjige nadodao svoj savremeni liturgijsko-pastoralni dio. Za sve nedjelje, zapovjedne blagdane, svetkovine koje se imaju slaviti nedjeljom i za druge razne prigode (za manje Marijine blagdane, za ženid-

bu, za pokojne, za svečanu pričest, za osminu sjedinjenja, za dane misija, za potvrdu, za hodočašće, za narodne praznike, za zahvalu, za progonjenu Crkvu) sastavio je kratak uvod o glavnoj značajci dotične Mise ili prigode i na nj nadovezao desetak zaziva. Ove je za svaki dan razdijelio u dva obrasca (»formule sacerdotale« i »formule diaconale«), od kojih je prvi namijenjen za zajednice s izgrađenim vjernicima i koji može predmoliti sam misnik kao nastavak homilije i vezu poučnog i žrtvenog dijela Mise, a drugi obrazac kraćih i jednostavnijih zaziva može predmoliti bilo tko za vrijeme prikazanja.

Ta je knjiga pobudila veliko zanimanje i mnogo je župa uvelo ovu molitvu zajednice preko Mise. Na temelju raznih iskustava i poticaja P. Maertens je drugi obrazac svojih ispravljenih molitava uvrstio sada u »*Missel de l'assemblée chrétienne*« što ga je uz više suradnika pod njegovim vodstvom izdala opatija sv. Andrije (Bruges - Paris 1964).

Naš će list ove godine donositi u slobodnom prijevodu mogućih evropskih jezika. I naši bi biskupi mogli, na temelju br. 56 litvene nakane iz tog Misala koji skoro izlazi u prijevodu družbe Upute od 26. IX 1964, dozvoliti da se ove molitve već sada upotrebljavaju barem kao pokus, a svakako je dozvoljeno da se pjeva ili moli »Molitva vjernih« kako je bila u 4 varijante (od kojih su mnoge crkve uvele osobito »Bože, daj mir, jedinstvo«, v. »Popijevke« str. 7) predložena u našoj misnoj godini i sada odobrena od našeg episkopata, koje je odobrenje potvrdilo 12. VII 1964. nadležno Vijeće za provedbu Uredbe o sv. bogoslužju.

Prije samog teksta molitvenih namjena neka je dozvoljena još riječ o nazivu ovog »bisera izgubljenog tokom stoljeća« (kako se izražava A. Bugnini u gore navedenom članku). Uredba i Uputa je zovu »*oratio communis seu fidelium*«. Ovaj je drugi naziv u vezi s optužanjem katekumena i javnih grešnika, pa se u starini molila kad bi ostali sami »vjernici« i započeli euharistijski dio sv. Mise. Kako toga više nema, najbolje da prevlada prvi naziv. Obzirom pak da se sada nastoji da sve misne molitve naglas budu što više zajedničke, za ovu bi se mogao pridržati specifični naziv: *molitva zajednice*. Bogoslužjem je riječi zajednica oko te Mise okupljena i oblikovana, da može tim namjenama ući u žrtvu zajednice.

SEDAMDESETNICA

Za svetu Crkvu Božju: neprestano je hrani duhovnim kruhom svoje svete volje — molimo te, Gospodine (ovaj ili sličan refren odgovaraju svi prisutni iza svakog zaziva).

Za sve koji se pripravljaju na krštenje: neka njihova veza s Kristom nikad ne dođe na manje —

Za posvećenje naših nastojanja: da nas uzdržiš u našem kreposnom vježbanju i očistiš nas od sebeljublja —

Za obraćenje grešnika: ne dopusti da oni tako udovoljavaju vlastitim prohtjevima te izgube pravi put —

Za našu euharistijsku zajednicu: da se hrani duhovnim jelom koje joj ti daješ —

ŠEZDESETNICA

Za crkvene pastire: nadahni im odvažnost da bez prestanka siju u naša srca tvoju riječ — molimo te, Gospodine.

Za rast našeg života u Bogu: da ustrajno primamo sjeme Božje milosti —

Za sjetvu i žetvu: neka ove godine zemlja dađe obilato plodova da nijedan narod ne bude gladan —

Za našu pokojnu braću: spomeni se da si u njih položio klicu uskrsnuća i slave —

Za ovu euharistijsku zajednicu: da svaki od nas bude spremno tlo za prihvaćanje Božje riječi i milosti —

PEDESETNICA

Za svetu Crkvu Božju: da se ona, usprkos progonstva i nagovaranja na zlo, neprestano uspinje k nebeskoj domovini —

Za posvećenje korizme: neka se kršćani oslobode svih tereta koji im otešćavaju dizanje prema nebu —

Za našu pokojnu braću: da čim prije nastupe posljednji dio svojega puta u vječni Jeruzalem —

Za izbjeglice i beskućnike: neka na kraju svojih muka nađu mjesto blagostanja i mira —

Za ljubav među kršćanima: već ih na zemaljskom putovanju ispuni ljubavlju od koje da žive —

Za ljude svih strana zemlje: da gradeći svijet s više bratstva pripravljaju put koji vodi k tebi —

PEPELNICA

Za Crkvu Božju: neka je njeno nastojanje oko čišćenja učini da bude dostojna Kristova Zaručnica —

Za naše korizmeno vježbanje: da dostigne Krista na križu i u slavi —

Za sve koji trpe: da njihove muke ne budu uzaludne nego da oni po njima postanu dionici plodova Isusova križa —

Za katekumene i djecu naše zajednice: neka ustraju i napreduju na putu vjere —

Za progonjene kršćane: neka nas naše mrtvenje učini dostojnima da im možemo biti braća —

Za našu župu: oprosti pogreške mladih, slabosti obitelji, nestrpljivost starijih i mlakost svih nas —

I NEDJELJA KORIZMENA

Za svetu Crkvu Božju: da njezini članovi ne podlegnu napasti — molimo te, Gospodine.

Za korizmeno vrijeme: nauči nas više živjeti od Božje riječi negoli od zemaljskih jela —

Za našu domovinu: oslobodi je zemaljskih idola da živi s Crkvom u pokori i nadi u Boga —

Za braću koja trpe: ne dopusti da budu kušani preko svojih sila —

Za oproštenje naših grijeha: neka oni ne budu drugima za napast i sablazan —

Za katekumene svega svijeta: da im korizma pomogne svući staroga čovjeka —

II KORIZMENA NEDJELJA

Za Crkvu Božju: da joj sve njezine muke budu zalog buduće slave — molimo te, Gospodine

Za korizmeno vrijeme: da svoj križ nosimo svakog dana misleći na svoje preobraženje —

Za nastojanja ljudi: neka znanost i tehnika posluže da se svijet preobrazi po Božjem planu —

Za naš ideal čistoće: da želja za gledanjem Boga u nebu već ovdje preobrazi naše tijelo —

Za rast u ljubavi: neka ljubav prema svoj našoj braći preobrazi naš značaj —

Za djecu koja se pripremaju na prvu pričest: ne daj da ikada izgube snagu žrvota koju će primiti —

Za ovdje okupljene kršćane: da nam sudjelovanje u Kristovoj žrtvi bude zalogom buduće naše slave —

BLAGDAN SV. JOSIPA*)

Za Crkvu Božju: po zagovoru je njenog pokrovitelja sjeđini, vodi i raširi u sve krajeve zemlje —

Za II vatikanski sabor: sretno ga privedi kraju i svemu svijetu udijeli obilje njegovih plodova —

Za očeve naših obitelji: neka se svom ljubavlju brinu za duhovno i tjelesno blagostanje svoje djece —

*) Ovih zaziva nema P. Maertens možda jer ondje nije zapovjedni blagdan.

Za radnike svega svijeta: da svi primaju svoju zasluženu plaću i ne zaborave na vječnu nagradu —

Za Bogu posvećene duše: neka im čuvar i otac djevice pokazuje sve dublji nutarnji život —

Za umiruće: da bi se preselili u vječnost s Isusovim imenom na ustima —

III KORIZMENA NEDJELJA

Za Crkvu svetu Božju: brani je od navala kneza ovog svijeta — molimo te, Gospodine.

Za katekumene: da ih ne prevari sotona ni svijet —

Za obraćenje grešnika: raskini u njima okove grijeha i istjeraj sotonu iz njihove kuće —

Za rast u milosti: da ona pobijedi u našim srcima sve navale zla duha —

Za progonjenu Crkvu: neka sotona ne osvoji opet kraljevstvo koje mu je bilo oduzeto —

Za našu župu u korizmi: podržavaj nas u borbi da se oslobodimo samoljublja i oholosti —

IV KORIZMENA NEDJELJA

Za Crkvu Božju: sakupi je po svoj zemlji oko stola na kojem se dijeli kruh života — molimo te, Gospodine.

Za djecu naše župe: da izrana zavole kruh života i po njemu upoznaju ljubav nebeskog Oca —

Za naše pokojne: uzmi u nebo sve one koje si ovdje hranio svojim svetim tijelom —

Za siromahe i gladne: neka ih ljubav kršćanske braće nasiti za ovaj i za drugi svijet —

Za naše obraćenje: da nam slast u jelu ne oduzme glad za kruhom života —

Neka je ponovljeno: ovo je samo prijedlog koji svatko može upotrijebiti ako hoće i ikako hoće. Lako je uvidjeti da se u ovim molitvenim namjenama nalaze zgodne natuknice za homiliju dotične Mise. Isto tako mogu vrlo zgodno poslužiti za završetak propovijedi koji obično zadaje najviše brige. Ako misnik u zgodnom tonu polagano predmoli ove zazive i svi prisutni odgovore, onda će se i time stvoriti misna zajednica sposobna da samu sebe unese u žrtvu sv. Mise. »Nema sumnje da će pastir koji svoju homiliju produži molitvom ove vrsti podići duhovnu razinu svog bogoslužja i umnožiti biblijsko i liturgijsko znanje svojih vjernika« (P. Maertens, nav. dj. 48).

Na kraju evo još jednog primjera kako se starodrevni obrasci (uzeti iz Apostolskih konstitucija) mogu prilagoditi svakim posebnim prilikama. U beuronskim se samostanima u nekim prigodama odavna moli što bi mogli nasljedovati razne samostanske družine, sjemeništa i drugi:

Boga Oca i njegova Sina Gospodina Isusa Krista i Duha Svetoga odanim srcima zazivajmo: Gospodine, smiluj se.

Za katoličku Crkvu Boga živoga, ustanovljenu po cijelom krugu zemlje, molimo: Gospodine, smiluj se.

Za apostolskog gospodina i sveopćeg Papu I. zajedno s našim biskupom I. i našim opatom I. Krista Gospodina molimo: Gospodine, smiluj se.

Za sve narode svemogućeg Gospodina molimo: Gospodine, smiluj se.

Za svećenike i sve crkvene redove i za sve koji štuju pravoga Boga svemogućstvo Božje molimo: Gospodine, smiluj se.

Za one koji se u našem redu duhom i tijelom mrtve zbog nebeskog kraljevstva i trude se duhovnim poslovima, Darovatelja duhovnih nagrada molimo: Gospodine, smiluj se.

Za sve koji dolaze u ovu svetu kuću i ovdje se sastaju vjernim srcem i poniznom pobožnošću, Gospodina Spasitelja molimo: Gospodine, smiluj se.

Za one koji se nalaze u raznim nevoljama i potrebama te su se preporučili našim molitvama, ili za koje želimo posebno moliti, Gospodina milosrđa molimo: Gospodine, smiluj se.

Za pokoj vjernih duša, osobito onih koji su nam darovali plodove svoga milosrđa, Gospodina Suca svih duhova i ljudi molimo: Gospodine, smiluj se.

Za očišćenje naših duša i tjelesa, i za oproštenje svih grijeha, predobrog Gospodina molimo: Gospodine, smiluj se.

Za naš samostan i za sve koji u njemu prebivaju milosrdnog Gospodina molimo: Gospodine, smiluj se.

Usliši, Gospodine, glas svojih sluga za blagostanje svega svoga puka: Gospodine, smiluj se.

Svi recimo: Gospodine, smiluj se. Gospodine, smiluj se. Gospodine, smiluj se.

o. MARTIN dr KIRIGIN OSB

SESTARSKI ISPOVJEDNICI

Začudo, kako se ovaj problem u našoj crkvenoj i svećeničkoj javnosti rijetko javlja. Možda uopće nikada do danas nije